

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W ZIELONEJ GÓRZE

LZG.410.6.3.2024

Pan
Dawid Kłap
Nadleśniczy

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Świebodzin
ul. Wojska Polskiego 3
66-200 Świebodzin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/078 Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Nadleśnictwo w okresie objętym kontrolą prawidłowo zarządzało majątkiem i gospodarowało środkami finansowymi³.

Kontrolowana jednostka prawidłowo gospodarowała nieruchomościami w zakresie najmu, dzierżawy i sprzedaży własnego majątku, a wynajmowanie lokali na własne potrzeby od podmiotów zewnętrznych było celowe i gospodarne. Zawierane umowy prawidłowo zabezpieczały interesy Nadleśnictwa.

Realizacja zadań inwestycyjnych była celowa, przebiegała zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami, a środki wydatkowane w sposób gospodarny. Prawidłowo dokumentowano prowadzone inwestycje, a ich zakres był ściśle związany z zadaniami Nadleśnictwa. W całym okresie objętym kontrolą obowiązywał Plan Urządzenia Lasu (dalej: PUL) sporządzony na lata 2018-2027, a zadania gospodarcze w nim przewidziane były realizowane proporcjonalnie do okresu jego obowiązywania. Sprzedaż drewna organizowana była rzetelnie i gospodarnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze (dalej: RDLP).

Poza dwoma przypadkami (w łącznej kwocie 4 000,00 zł⁴), z dwunastu, udzielenia w okresie 2020 r. – I kwartał 2024 r. darowizn na rzecz kościołów, związków wyznaniowych i osób prawnych kościoła, przyznawanie i przekazywanie darowizn odbywało się zgodnie z przepisami i regulacjami wewnętrznymi. Polityka kadrowo-płacowa, co do zasady, była prowadzona prawidłowo, z wyjątkiem jednego przypadku niewłaściwego powierzenia pracownikowi Nadleśnictwa czynności do wykonania w ramach umowy cywilnoprawnej oraz niedopełnienia wymogów formalnych w zakresie przeprowadzania naborów.

Zlecanie usług obcych podmiotom zewnętrznym było celowe i przebiegało zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami.

W Nadleśnictwie zrealizowano zaplanowane zadania w zakresie ochrony przyrody.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2020-2024 r., w oparciu o 222 umowy, Nadleśnictwo oddało do użytkowania posiadane nieruchomości podmiotom zewnętrznym i osiągnęło z tego tytułu przychód w wysokości 3 331 628,49 zł. Wyzierżawianie nieruchomości Nadleśnictwa podmiotom zewnętrznym oraz wynajmowanie majątku od podmiotów zewnętrznych na potrzeby Nadleśnictwa następowało na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁶ (dalej: *ustawa o lasach*), przepisach wykonawczych do tej ustawy oraz regulacjach wewnętrznych jednostki⁷, które

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ W zbadanym przez NIK zakresie.

⁴ W 2022 r. w kwocie 3 000,00 zł i w 2023 r. w kwocie 1 000,00 zł.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 530.

⁷ Tj. Zarządzenie Nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (dalej: DGLP) z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające Zarządzenie Nr 31 DGLP z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia do wykorzystania w jednostkach organizacyjnych lasów Państwowych „Zasad ustalania wysokości stawki czynszu za korzystanie z lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży PGL LP”; Zarządzenie Nr 15 Dyrektora RDLP z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie zasad udostępniania nieruchomości Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Lasów Państwowych w RDLP; Zarządzenie Nr 33/2018 Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin z dnia 19 września

Badanie dwóch umów¹⁴ wykazało, że:

- w obu przypadkach zaistniały przesłanki do wynajęcia pomieszczeń na potrzeby kancelarii leśniczych, tj. brak możliwości ich funkcjonowania w dotychczasowym miejscu, co było zgodne z wytycznymi do opracowania Programu Gospodarowania Zasobami Lokalowymi w jednostkach organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe¹⁵, w których przewidziano możliwość korzystania z pomieszczeń udostępnionych przez inne podmioty;
- w jednym przypadku wyboru dokonano po rozeznaniu dostępnych ofert dotyczących najmu powierzchni biurowych, na terenie którym miała funkcjonować kancelaria i rozpowszechnieniu informacji o poszukiwaniu pomieszczeń za pośrednictwem Urzędu Gminy w Lubrzy, w drugim skorzystano z możliwości udostępnienia pomieszczenia przez leśniczego;
- w obu przypadkach przed zawarciem umów Nadleśnictwo dokonało kalkulacji kosztów;
- obie umowy zawierały zapisy zabezpieczające interes Nadleśnictwa m.in.: zobowiązano wynajmującego do utrzymania budynku na swój koszt w stanie umożliwiającym użytkowanie przez leśniczego, zapewnienia swobodnego dostępu interesantom do budynku, w którym mieszczą się wynajmowane pomieszczenia, zgody na umieszczenie tablicy informacyjnej i masztu oraz wykonania przyłącza internetowego i telefonicznego;
- Nadleśnictwo terminowo regulowało zobowiązania wobec podmiotu udostępniającego pomieszczenia¹⁶.

(akta kontroli str. 125-136)

W zasobach Nadleśnictwa pozostawała jedna nieruchomość¹⁷, której czasowo nie wykorzystywano na własne potrzeby, ani też nie oddano w użytkowanie innemu podmiotowi, a na jej utrzymanie w okresie od 11 marca 2022 r. do 31 marca 2024 r. poniesiono koszty w łącznej wysokości 75 042,83 zł¹⁸. W dniu 19 lutego 2021 r. w wyniku awarii sieci wodociągowej, czego skutkiem było zalanie trzech kondygnacji budynku, Nadleśnictwo skierowało do dzierżawcy pismo informujące o obowiązku zabezpieczenia nieruchomości, usunięcia awarii i naprawienia szkód powstałych w wyniku jej zalania¹⁹, poinformowano RDLP o podjętych i planowanych działaniach ze względu na stwierdzoną szkodę. W związku z zaleganiem przez dzierżawcę z zapłatą czynszu, w dniu 14 lipca 2021 r. Nadleśnictwo wypowiedziało umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia²⁰. Od stycznia 2022 r. do stycznia 2023 r. prowadzono prace remontowe. W czerwcu 2023 r. dokonano szacunkowego wyliczenia czynszu dzierżawnego w celu przeprowadzenia postępowania przetargowego. W wyniku kolejnej awarii, procedura oddania nieruchomości w użytkowanie innemu podmiotowi została wstrzymana. W styczniu 2024 r. na spotkaniu z Dyrektorem RDLP ustalono zasady udostępnienia nieruchomości oraz ustalono zasady wyliczenia stawki czynszu. W marcu 2024 r. z Dyrektorem RDLP omówiono koncepcję wykorzystania nieruchomości. Po uzyskaniu zgody RDLP (maj 2024 r.), Nadleśnictwo ogłosiło przetarg nieograniczony na dzierżawę obiektu²¹.

(akta kontroli str. 137-139)

¹⁴ Próbą kontrolną objęto dwie umowy, na realizację których poniesiono 68 153,50 zł, tj. 80% łącznych wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo na najem i/lub dzierżawę majątku na własne potrzeby.

¹⁵ Stanowiących załącznik nr 1 do zarządzenia DGLP nr 53 z dnia 30 lipca 2018 r., Biul.Inf.2018.8/9.134.

¹⁶ Próbie kontrolnej poddano regulowanie płatności w roku 2023 r.

¹⁷ Zabudowana nieruchomość gruntowa, do 10 marca 2022 r. wykorzystywana jako kwatery myśliwska; zgodnie z umową okres dzierżawy ustalono na czas oznaczony 20 lat od zawarcia umowy, tj. 1 maja 2009 r. – 30 kwietnia 2029 r.

¹⁸ W tym podatek od nieruchomości, ubezpieczenie, remonty i awarie (bez wydatków, które zostały pokryte ze środków ubezpieczenia), przeglądy i badania techniczne, pozostałe koszty (bez amortyzacji).

¹⁹ Kolejne pisma wystosowano w dniu 3 i 11 marca 2021 r.

²⁰ Okres wypowiedzenia upłynął z dniem 10 lutego 2022 r., a dzierżawca zobowiązany był opuścić przedmiot dzierżawy w terminie jednego miesiąca od upływu okresu wypowiedzenia.

²¹ https://swiebodzin.zielonagora.lasy.gov.pl/143/-/asset_publisher/1M8a/content/ogloszenie-o-pisemnym-przetargu-nieograniczonym-na-dzierzawe-zabudowanej-nieruchomosci-gruntowej; dostęp 17 czerwca 2024 r.

1.3. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo poniosło nakłady inwestycyjne w łącznej wysokości 8 697 839,06 zł na realizację 76 zadań, w tym:

- w 2020 r. 10 z 24 zadań (20 założonych w planie zasadniczym i czterech dodatkowych wprowadzonych korektą planu); nierealizowanie 14 zadań było spowodowane pandemią COVID-19; poniesione nakłady dotyczyły: robót budowlano-montażowych – 200 746,91 zł; zakupu wyrobów gotowych – 70 300,71 zł oraz wartości niematerialnych i prawnych – 17 517,06 zł i stanowiły 1,08% kosztów ogółem (26 719 579,49 zł);
- w 2021 r. 15 z 18 zadań (16 założonych w planie zasadniczym i dwóch dodatkowych wprowadzonych korektą planu); nierealizowanie trzech zadań było spowodowane: informacją z DGLP o odstąpieniu od realizacji (zakup sprzętu); pandemią COVID-19 (wykonanie miejsc ładowania pojazdów), rozwojem ASF i ograniczeniem populacji dzików (budowa chłodni na zwierzynę); poniesione nakłady dotyczyły: robót budowlano-montażowych – 2 550 467,32 zł, zakupu wyrobów gotowych – 375 363,65 zł i wartości materialnych i prawnych – 17 486,79 zł i stanowiły 8,83% kosztów ogółem (33 328 916,95 zł);
- w 2022 r. 20 z 21 zadań (17 założonych w planie zasadniczym i czterech dodatkowych wprowadzonych korektą planu); nierealizowanie jednego zadania było spowodowane informacją o odstąpieniu od realizacji z DGLP; poniesione nakłady dotyczyły: robót budowlano-montażowych – 991 146,06 zł, zakupu wyrobów gotowych – 507 518,90 zł i wartości materialnych i prawnych – 29 231,11 zł i stanowiły 3,37% kosztów ogółem (45 281 165,78 zł);
- w 2023 r. 23 z 30 zadań (22 założonych w planie zasadniczym i ośmiu wprowadzonych korektą planu); nierealizowanie siedmiu zadań było spowodowane: ryzykiem niezyskania planowanych przychodów ze sprzedaży drewna w III i IV kwartale 2023 r.²⁷ (zakup naczyń do termoterapii i zakup kserokopiarki), informacją DGLP o odstąpieniu od realizacji zadania (zakup terminali dla Służby Leśnej), przedłużającą się procedurą zawarcia porozumienia w sprawie opracowania dokumentacji projektowej (budowa kancelarii), planowaną rozbudową obiektu ośrodka wypoczynkowego (budowa stacji ładowania pojazdów), zamianą kategorii wydatków z inwestycyjnych na kosztowe (rozbudowa i przebudowa OZE w ośrodku wypoczynkowym); poniesione nakłady dotyczyły: robót budowlano-montażowych – 2 831 505,84 zł (w tym 100 959,63 zł ze środków budżetu Unii Europejskiej), zakupu dóbr gotowych – 706 354,19 zł na (w tym 444 336,23 zł ze środków budżetu Unii Europejskiej) oraz wartości niematerialnych i prawnych – 27 896,16 zł i stanowiły 7,32% kosztów ogółem (48 703 754,84 zł);
- w I kwartale 2024 r. – osiem z 33 zadań (25 założonych w planie zasadniczym i ośmiu wprowadzonych korektą planu), na które poniesiono 82 512,14 zł z tytułu realizacji robót budowlanych i montażowych, 286 124,45 zł na zakup dóbr gotowych oraz 3 667,77 zł na zakup wartości materialnych i prawnych i stanowiły 3,17% kosztów ogółem (11 757 792,91 zł).

(akta kontroli str. 159-165)

Z wyjątkiem ww. nakładów poniesionych w 2023 r. ze środków budżetu Unii Europejskiej (w łącznej wysokości 545 295,86 zł), inwestycje finansowane były ze środków własnych Nadleśnictwa.

(akta kontroli str. 165)

Nadleśniczy wyjaśnił, że: *dotatkowe zadania inwestycyjne (nieujęte w planach zasadniczych) wynikały głównie z konieczności zakupu gruntów, bieżących potrzeb zakupu środków trwałych (np. Checkpoint w 2022 r.), dokonania podziału jednego zadania na kilka (np. montaż paneli fotowoltaicznych w 2023 r.).*

²⁷ Po unormowaniu sytuacji finansowej Nadleśnictwa i możliwości realizacji wydatków planowane zakupy okazały się niemożliwe ze względu na brak dostępności towaru do końca 2023 r.

w zatwierdzonym przez Dyrektora Generalnego planie inwestycyjnym. Plan ten tworzony jest na podstawie zapotrzebowania zgłaszanego przez poszczególne działy nadleśnictwa i uwzględnia niezbędne minimum konieczne do wykonywania czynności służbowych oraz realizacji powierzonych zadań. Zdarza się, że w trakcie roku kalendarzowego należy dokonać dodatkowych zakupów, nieuwzględnionych na etapie planowania, ale takie wydatkowanie poprzedzone jest uzasadnionym wnioskiem pracownika odpowiedzialnego merytorycznie i zgodą kierownika jednostki. Po zrealizowaniu zakupów, środki trwałe na podstawie stosownych dokumentów są przekazywane do użytkownika odpowiednim merytorycznie pracownikom. Wobec powyższego, Nadleśnictwo nie posiada magazynu (lub jakiegokolwiek innego pomieszczenia), w którym przechowywane są środki trwałe nieużytkowane, w tym stanowiące rezerwę.

(akta kontroli str. 1102)

1.4. Corocznie zarządzeniami Nadleśniczego wprowadzono do stosowania plany finansowo-gospodarcze, w których założono następujące wielkości pozyskania i przychody ze sprzedaży drewna:

- zarządzeniem nr 19/2020 z dnia 7 maja 2020 r. założono na rok 2020 przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 27 538,8 tys. zł, tj. sprzedaży drewna ogółem 142 999,0 m³ (z tego: 135 929,0 m³ grubizny i 7 070,0 m³ drobnicy) oraz wielkość pozyskania drewna ogółem 143 027,0 m³ (z tego: 136 000,0 m³ grubizny i 7 027,0 m³ drobnicy);
- zarządzeniem nr 18/2021 z dnia 19 maja 2021 r. założono na rok 2021 przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 28 472,90 tys. zł, tj. sprzedaży drewna ogółem 149 597,0 m³ (z tego: 142 114,0 m³ grubizny i 7 483,0 m³ drobnicy) oraz wielkość pozyskania drewna ogółem 144 083,0 m³ (z tego: 137 000,0 m³ grubizny i 7 083,0 m³ drobnicy);
- zarządzeniem nr 14/2022 z dnia 24 maja 2022 r. założono na rok 2022 przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 40 868,0 tys. zł, tj. sprzedaży drewna ogółem 145 799,0 m³ (z tego: 138 738,0 m³ grubizny i 7 061,0 m³ drobnicy) oraz wielkość pozyskania drewna ogółem 147 061,0 m³ (z tego: 140 000,0 m³ grubizny i 7 061,0 m³ drobnicy);
- zarządzeniem nr 13/2023 z dnia 25 maja 2023 r. założono na rok 2023 przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 49 619,70 tys. zł, tj. sprzedaży drewna ogółem 147 463,0 m³ (z tego: 140 127,0 m³ grubizny i 7 336,0 m³ drobnicy) oraz wielkość pozyskania drewna ogółem 148 336,0 m³ (z tego: 141 000,0 m³ grubizny i 7 336,0 m³ drobnicy);
- zarządzeniem nr 29/2023 z dnia 16 maja 2024 r.³⁴ założono na rok 2024 przychody ze sprzedaży drewna w wysokości 40 473,4 tys. zł, tj. sprzedaży drewna ogółem 148 167,0 m³ (z tego: 140 623,0 m³ grubizny i 7 544,0 m³ drobnicy) oraz wielkość pozyskania drewna ogółem 151 564,0 m³ (z tego: 144 000,0 m³ grubizny i 7 564,0 m³ drobnicy).

(akta kontroli str. 263-344)

W Nadleśnictwie sporządzane były również roczne plany (wnioski) cięć – LPIR-8 dotyczące użytkowania rębego oraz przedrębego. W planach tych przewidziano do pozyskania następujące ilości grubizny i drobnicy³⁵:

- w 2020 r. 143 027 m³ (wykonanie – 112 968 m³),
- w 2021 r. 143 083 m³ (wykonanie – 141 967 m³),
- w 2022 r. 147 061 m³ (wykonanie – 130 267 m³),
- w 2023 r. 148 336 m³ (wykonanie – 124 915 m³),
- w 2024 r. 151 564 m³ (wykonanie w I kwartale 2024 r. – 44 037 m³).

(akta kontroli str. 443-452)

³⁴ Sprostowane zarządzeniem nr 30/2024 Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin.

³⁵ Bez cięć prowadzonych na gruntach wyłączonych z produkcji leśnej (np. drogi, ośrodki wypoczynkowe) niewchodzące w poczet etatów PUL.

- I kwartał 2024 r. 2 473,85 m³ (w tym 1 009,07 m³ drewna wielkowymiarowego) o wartości 705 619,81 zł (w tym drewno wielkowymiarowe – 398 055,64 zł), tj. po 7% ilościowej i wartościowej sprzedaży drewna ogółem.

(akta kontroli str. 354)

Poziom sprzedaży drewna w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2024 r. w poszczególnych kanałach dystrybucji, wynikających z wydawanych corocznie decyzji DGLP³⁷, w tym różnice pomiędzy zakładanymi i zrealizowanymi poziomami sprzedaży kształtował się następująco³⁸:

- pula ofertowa wg planu wynosiła 533 759 m³, zrealizowano natomiast 462 492 m³, tj. 87% planu (w latach 2020-2023 realizacja odpowiednio na poziomie: 75%, 103%, 86%, 80%);
- pula detaliczna wg planu wynosiła 48 668 m³, zrealizowano natomiast 53 827 m³, tj. 111% planu (w latach 2020-2023 realizacja odpowiednio na poziomie: 84%, 85%, 149%, 137%);
- na potrzeby własne planowano przeznaczyć 12 640 m³, faktycznie przeznaczono 9 496 m³, tj. 75% planu (w latach 2020-2023 realizacja odpowiednio na poziomie: 77%, 79%, 79%, 82%),
- na pulę techniczną planowano przeznaczyć 19 358 m³, faktycznie przeznaczono 18 919 m³, tj. 98% planu (w latach 2020-2023 realizacja odpowiednio na poziomie: 116%, 124%, 95%, 67%).

Realizacja planu sprzedaży w ww. pulach za okres 2020-I kwartał 2024 wyniosła ok. 88%. Nie planowano i nie sprzedawano drewna na aukcjach i submisjach. Nie realizowano sprzedaży puli energetycznej, mimo założonego planu.

(akta kontroli. 382-383)

Z wyjaśnień zastępcy Nadleśniczego³⁹, odpowiedzialnego za całokształt sfery produkcyjnej gospodarki leśnej Nadleśnictwa wynikało, że realizacja planu sprzedaży w 2020 r. na niższym poziomie spowodowana była:

- załamaniem rynku sprzedaży drewna wynikającym z pandemii SARS-CoV-2 i aneksowaniem umów sprzedaży w porozumieniu z kontrahentami w ramach tarczy 3.0 – rezygnacja z odbioru surowca w łącznej masie 11 640 m³,
- nieodebraniem drewna przez kontrahentów w terminie wynikającym z umowy, co skutkowało naliczeniem kar umownych do umów o łącznej masie surowca 2 136 m³,
- wydłużeniem na wniosek kontrahentów terminu realizacji umów na rok 2021 (11 652 m³ surowca z umów zawartych na 2020 r.),
- brakiem zakontraktowania w ramach procedury aukcji systemowych na II półrocze 2020 r. sprzedaży w masie 6 066 m³.

Konsekwencją braku odbioru surowca była niepełna realizacja planu sprzedaży, co zmusiło Nadleśnictwo do ograniczenia pozyskania drewna, w szczególności w okresie od kwietnia do września 2020 r.

W kolejnych latach kontrahenci nie odbierali drewna w terminach wynikających z umów (w 2022 r. – 1 963 m³, w 2023 r. – 8 658 m³), za co Nadleśnictwo naliczało kary umowne. Wydłużano również – na wniosek kontrahentów – terminy realizacji

³⁷ Decyzja Nr 160 Dyrektora GDLP z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno (znak: ZM.800.11.2019); Decyzja Nr 105 Dyrektora GDLP z dnia 18 września 2020 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno (znak: ZM.800.11.2020); Decyzja Nr 104 Dyrektora GDLP z dnia 22 września 2021 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno (znak: EM.800.5.2021); Decyzja Nr 107 Dyrektora GDLP z dnia 20 września 2022 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno (znak: EM.800.10.2022); oraz Decyzja Nr 172 Dyrektora GDLP z dnia 12 października 2023 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

³⁸ Wartość planu sprzedaży na 2024 r. wg stanu na dzień 31 marca – przyjęto ¼ wartości planu na rok 2024.

³⁹ Zweryfikowanych o dostępe w Nadleśnictwie dokumenty.

Łączna powierzchnia zajmowana przez obszary Natura 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosiła 3 371,03 ha, w tym: Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie, Dolina Leniwej Obry, Nietoperek i Stara Dąbrowa w Korytach.

Z obszarów Natura 2000 pozyskano łącznie 36 452,15 m³ drewna, w tym:

a) 35 164,74 m³ w ramach zaplanowanych w PUL cięć rębnych⁴¹ - na podstawie badania obejmującego pozyskanie 8 142,30 m³ drewna z obszarów Natura 2000⁴² w ramach cięć rębnych potwierdzono, że wykonane czynności były zgodne ze wskazówkami gospodarczymi i dokonano ich na adresach leśnych wynikających z PUL,

b) 1 287,41 m³ w ramach cięć sanitarnych⁴³, ze względu na występowanie kornika drukarza – każdorazowo w przypadku stwierdzenia konieczności wykonania zrębu z przyczyn sanitarnych, zgodnie z obowiązującymi zasadami w tym zakresie wprowadzonymi przez DGLP, Nadleśnictwo⁴⁴ składało wnioski wraz z opisami taksacyjnymi, planami i ortofotomapami i w oparciu o te dokumenty uzyskiwało zgodę Dyrektora RDLP na wykonanie zrębu.

Dokonanie ww. zrębów było zgodne z obowiązującymi w Nadleśnictwie wytycznymi do postępowania mającego na celu ograniczenie skutków pogarszającego się stanu sanitarnego drzewostanów (zarządzenie nr 24 Dyrektora RDLP z dnia 15 czerwca 2022 r.⁴⁵) oraz zasadami stosowania grup czynności dotyczących użytkowania rębного z wyróżnikiem „S” – zrab z przyczyn sanitarnych⁴⁶.

(akta kontroli str. 480-554)

1.6. Corocznie zarządzeniem Nadleśniczego wprowadzano regulamin sprzedaży drewna w Nadleśnictwie i cenniki sprzedaży drewna. W okresie:

- od 1 stycznia do 21 stycznia 2020 r. nie obowiązywał żaden cennik, a od 22 stycznia do 9 lutego 2020 r. obowiązywał tymczasowy cennik sprzedaży drewna opałowego S4 i drobnicy opałowej M2, od 10 lutego 2020 r. wprowadzono cennik obejmujący cały asortyment;
- od 1 stycznia do 11 stycznia 2021 r. nie obowiązywał żaden cennik, a od 12 stycznia do 31 stycznia 2021 r. obowiązywał tymczasowy cennik sprzedaży drewna opałowego S4 i drobnicy opałowej M2, a od 1 lutego 2021 r. wprowadzono cennik obejmujący cały asortyment;
- od 1 stycznia 2022 r. do 3 lutego 2022 r. nie obowiązywał żaden cennik, a od 4 lutego 2022 r. wprowadzono cennik obejmujący cały asortyment;
- od 1 stycznia do 12 stycznia 2023 r. nie obowiązywał żaden cennik, a od 13 stycznia 2023 r. wprowadzono cennik obejmujący cały asortyment;
- od 1 stycznia do 12 lutego 2024 r. nie obowiązywał żaden cennik, a od 13 lutego 2024 r. wprowadzono cennik obejmujący cały asortyment.

(akta kontroli str. 555-733)

W zakresie braku cenników w powyższych okresach Nadleśniczy wyjaśnił, że: *brak obowiązywania ciągłości cenników sprzedaży detalicznej wynika z konieczności przeprowadzenia niezbędnych analiz, w tym wysokości osiągniętych cen w sąsiednich Nadleśnictwach, jak również cen osiągniętych w ramach umów zawieranych przez Nadleśnictwo. W związku z tym, że cennik sprzedaży detalicznej jest załącznikiem do regulaminu sprzedaży drewna, sporządzanym na podstawie wytycznych jednostki nadrzędnej w zakresie sprzedaży na dany rok gospodarczy, jego wprowadzenie uzależnione jest od terminu otrzymania ww. wytycznych. Ponadto uruchomienie przychodu i sprzedaży drewna wymaga przeprowadzenia czynności technicznych*

⁴¹ w 2020 r. – 8 067,25 m³, w 2021 r. – 10 168,95 m³, w 2022 r. – 4 940,94 m³, w 2023 r. – 7 811,55 m³, w I kwartale 2024 r. – 4 176,05 m³.

⁴² Tj. 23,15% ogółu drewna pozyskanego w ramach cięć rębnych z obszarów Natura 2000.

⁴³ w 2020 r. – 248,56 m³, w 2021 r. – 387,16 m³, w 2023 r. – 298,51 m³, w I kwartale 2024 r. – 353,18 m³.

⁴⁴ Pismo znak ZO.0410.1.2020 z dnia 3 lutego 2020 r.

⁴⁵ Dotyczącego zmiany zarządzenia nr 8 Dyrektora RDLP z dnia 21 lutego 2019 r. w tożsamym przedmiocie.

⁴⁶ Pismo DGLP znak sprawy: ZO.0410.1.2020 z dnia 3 lutego 2020 r.

- w 2022 r. – 104,96 zł,
- w 2023 r. – 111,09 zł,
- w I kwartale 2024 r. – 140,00 zł.

(akta kontroli str. 826-835, 1655)

Rozchód drewna S2AP kształtował się następująco:

- w 2020 r. – 1287m³, w tym w ramach kierunku 13 – 992 m³, a w ramach kierunku 17 – 8 m³,
- w 2021 r. – 1994 m³, w tym w ramach kierunku 13 – 1830 m³, a w ramach kierunku 17 – 161 m³,
- w 2022 r. – 1219 m³, w tym w ramach kierunku 17 – 999 m³, a w ramach kierunku 13 – 34 m³,
- w 2023 r. – 917 m³ wyłącznie w ramach kierunku 13,
- w I kwartale 2024 r. – 843 m³, w tym 796 m³ w ramach kierunku 13 (brak rozchodu w ramach kierunku 17).

Średnia cena sprzedaży drewna S2AP za 1m³ wyniosła natomiast:

- w 2020 r. – 105,16 zł,
- w 2021 r. – 144,40 zł,
- w 2022 r. – 290,48 zł,
- w 2023 r. – 273,65 zł,
- w I kwartale 2024 r. – 188,00 zł.

(akta kontroli str. 1656)

W zakresie ustalania cen drewna S4 Nadleśniczy wyjaśnił, że: Ceny detaliczne na drewno S4 ustalano na podstawie wytycznych z RDLP w Zielonej Górze oraz poprzez porównanie cen z sąsiednimi nadleśnictwami w celu ich zrównoważenia. Do pisma RDLP z dnia 28-12-2021 r. znak sprawy ED.800.36.2021 załączono ceny drewna S4 sosnowego obowiązujące w poszczególnych nadleśnictwach RDLP w Zielonej Górze. Ponadto przy ustalaniu cen tego surowca analizowano lokalny popyt na ten surowiec poprzez konsultacje z leśniczymi rewiowymi, którzy jako przedstawiciele nadleśnictwa w terenie znają potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zapotrzebowania na drewno opałowe S4. Z założenia cena drewna S4 nie powinna być niższa od kosztów jego wytworzenia oraz nie wyższa niż surowiec wyższej klasy jakości i tak, przy zachowaniu zbliżenia cen z sąsiednimi nadleśnictwami, została ustalana.

(akta kontroli str. 1114-1117)

Powodem sprzedaży drewna S4 w ilości 32 m³ (31 m³ w 2022 r i 1 m³ w 2023 r. – kierunek sprzedaży 13 (sprzedaż w ramach umów dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą), była reklamacja jakości drewna (zmiana specyfikacja drewna użytkowego na S4).

(akta kontroli str. 812-824, 1655)

W okresie objętym kontrolą wystąpiły 43 przypadki przemaniurowania⁵² surowca S2AP, S2A na S4 i odwrotnie w łącznej masie 442,91 m³, w tym:

- w 2020 r. – 18 przypadków z drewna S4 na S2AP o masie 194,26 m³;

⁵² Możliwość dokonywania przeklasyfikowania surowca drzewnego wynikała z zarządzeń DGLP w sprawie zasad ewidencji przychodu i rozchodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, tj.: Zarządzenie nr 86 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie zasad ewidencji przychodu i rozchodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, które utraciło moc z dniem 22 czerwca 2021 r.; Zarządzenie Nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie zasad ewidencji przychodu i rozchodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, które utraciło moc z dniem 30 grudnia 2021 r.; Zarządzenie nr 77 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie zasad ewidencji przychodu i rozchodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (Biul. Inf. LP.2022.1.6).

etatów każdorazowo wyrażała RDLP⁵⁵. Likwidacja Zagrodowej Hodowli Zwierzyny skutkowałą wypowiedzeniem umów o pracę trzem robotnikom.

(akta kontroli str. 1114-1117, 1511-1524)

Z pracy w Nadleśnictwie odeszły łącznie 24 osoby (pięć w 2020 r., po cztery w 2021 r. i 2023 r., dziewięć w 2022 r. i dwie w I kwartale 2024 r.). Na emeryturę przeszło 14 osób (siedem w 2020 r., po dwie w 2021 r. i I kwartale 2024 r. oraz trzy w 2023 r.). Jedna osoba (w 2024 r.) awansowała ze stanowiska robotniczego do Służby Leśnej.

(akta kontroli str. 910)

Wysokość wynagrodzenia w poszczególnych latach w podziale na grupy zawodowe oraz przeciętne wynagrodzenie brutto w Nadleśnictwie kształtowała się następująco:

- w 2020 r. łączne wynagrodzenia wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia wyniosły 7 970 533,79 zł (przeciętne wynagrodzenie – 7 488,25 zł), z tego: Służba Leśna – 5 533 377,22 zł (przeciętne wynagrodzenie – 9 061,55 zł), stanowiska nierobotnicze – 1 289 905,56 zł (przeciętne wynagrodzenie – 6 097,71 zł), stanowiska robotnicze – 1 147 251,01 zł (przeciętne wynagrodzenie – 4 735,69 zł),
- w 2021 r. łączne wynagrodzenia wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia wynosiło 8 749 477,94 zł (przeciętne wynagrodzenie – 8 253,60 zł), z tego: Służba Leśna – 6 091 371,34 zł (przeciętne wynagrodzenie – 9 646,36 zł), stanowiska nierobotnicze – 1 510 850,66 zł (przeciętne wynagrodzenie – 7 020,88 zł), stanowiska robotnicze – 1 147 255,94 zł (przeciętne wynagrodzenie – 5 400,88 zł),
- w 2022 r. łączne wynagrodzenia wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia wynosiło 10 831 866,98 zł (przeciętne wynagrodzenie – 9 536,40 zł), z tego: Służba Leśna – 7 068 204,13 zł (przeciętne wynagrodzenie – 10 888,52 zł), stanowiska nierobotnicze – 2 123 630,71 zł (przeciętne wynagrodzenie – 8 237,36 zł), stanowiska robotnicze – 1 640 032,14 zł (przeciętne wynagrodzenie – 7 194,99 zł),
- w 2023 r. łączne wynagrodzenia wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia wynosiło 11 688 670,67 zł (przeciętne wynagrodzenie – 10 222,79 zł), z tego: Służba Leśna – 7 824 873,68 zł (przeciętne wynagrodzenie – 11 617,06 zł), stanowiska nierobotnicze – 2 294 987,17 zł (przeciętne wynagrodzenie – 8 990,92 zł), stanowiska robotnicze – 1 568 809,82 zł (przeciętne wynagrodzenie – 7 332,32 zł),
- w 2024 r. (I kwartał) łączne wynagrodzenia wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia wynosiło 2 717 004,35 zł (przeciętne wynagrodzenie – 9 414,46 zł), z tego: Służba Leśna – 1 857 814,43 zł (przeciętne wynagrodzenie – 10 844,76 zł), stanowiska nierobotnicze – 519 046,07 zł (przeciętne wynagrodzenie – 7 644,07 zł), stanowiska robotnicze – 340 143,85 zł (przeciętne wynagrodzenie – 6 913,27 zł).

(akta kontroli str. 911)

Analiza 10 przypadków zatrudnienia nowych pracowników⁵⁶ wykazała, że w jednym przypadku zatrudnienie nastąpiło w ramach przejścia pracownika pomiędzy jednostkami, co było zgodne z § 3 zarządzenia nr 11 Dyrektora RDLP z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie zasad naboru i wprowadzenia regulaminu rekrutacji wewnętrznych na wakujące stanowiska w warunkach obowiązywania zakazu zatrudnienia nowych

⁵⁵ W 2020 r. z działu służby łowieckiej przeniesiono jeden etat do działu technicznego – użytkowanie lasu oraz obrót i handel drewnem (wzrost zadań i obciążanie pracą pracowników działu technicznego w zakresie koordynacji, sprzedaży i obrotu drewnem), w 2021 r. zwiększono zatrudnienie o jeden etat w dziale finansowo-księgowym (zwiększenie zatrudnienia miało na celu osiągnięcie standardu w zakresie liczby etatów w dziale oraz przejście m.in. od stanowiska ds. pracowniczych zakresu prac związanych z naliczeniem plac) i o jeden etat w dziale administracyjno-gospodarczym (zwiększenie obowiązków m.in. ze względu na zmianę przepisów z zakresu prawa budowlanego, zamówień publicznych uregulowań w zakresie wymogów środowiskowych i sprawozdawczością oraz dodatkowym obciążeniem Nadleśnictwa wynikającym z rozbudowanej w stosunku do innych jednostek infrastruktury – Ośrodek Wypoczynkowy Leśnik oraz Zagrodowa Hodowla zwiększone obciążenie zadaniami związanymi z turystyką, ochroną przyrody i prowadzeniem stanu posiadania) oraz jeden etat w dziale finansowo-księgowym (w związku z dużą ilością dokumentów związanych z podstawową i dodatkową działalnością Nadleśnictwa), w 2023 r. dodatkowy etat w dziale administracyjno-gospodarczym na polecenie RDLP (w związku ze zwiększeniem zakresu zadań inwestycyjno-remontowych).

⁵⁶ W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 20 naborów do pracy w Nadleśnictwie.

Analiza dokumentacji dotyczącej przyznania specjalnych nagród uznaniowych⁶⁰ wykazała, że podział oraz wypłata nagród następowała w grudniu każdego z lat objętych kontrolą, po wcześniejszym dokonaniu uzgodnień Nadleśniczego z organizacją związkową działającą przy Nadleśnictwie. Każdy pracownik, któremu przyznano nagrodę, został poinformowany o jej wysokości wraz z uzasadnieniem jej otrzymania⁶¹.

(akta kontroli str. 933, 938)

Ponadto wszyscy pracownicy Nadleśnictwa otrzymywali nagrody⁶² w kwotach wynikających z pism przekazanych przez Dyrektora RDLP, i tak, z tego tytułu na nagrody wydatkowano:

- w 2020 r. – 281 135,37 zł (dwie transze, odpowiednio 1 500,00 zł i 2 500,00 zł na pełnozatrudnionego pracownika);
- w 2021 r. – 1 126 092,0 zł (w tym: dwie transze po 2 500,00 zł na pełnozatrudnionego pracownika, po jednej transzy - odpowiednio w kwotach 1 500,00 zł, 2 000,00 zł, 3 000,00 i 3 500,00 zł);
- w 2022 r. – 2 083 070,52 zł (jedna transza - 1 500,00 zł na pełnozatrudnionego pracownika, dwie transze - odpowiednio 3 000,00 zł i 4 000,00 zł oraz trzy transze po 3 500,00 zł);
- w 2023 r. – 957 000,00 zł (cztery transze po 3 000,00 zł na pełnozatrudnionego pracownika);
- w I kwartale 2024 r. – 243 000,00 zł (jedna transza w kwocie 3 000,00 zł na pełnozatrudnionego pracownika).

(akta kontroli str. 934-937)

W Nadleśnictwie nie wprowadzono dodatkowych uregulowań w zakresie nagradzania i premiowania pracowników.

(akta kontroli str. 969)

Z tytułu przejścia na emeryturę pracownikom wypłacono odprawy:

- w 2020 r. – siedmiu osobom w łącznej kwocie 306 154,50 zł;
- w 2021 r. – dwóm osobom w łącznej kwocie 38 545,83 zł;
- w 2023 r. – trzem osobom w łącznej kwocie 177 518,16 zł;
- do końca I kwartału 2024 r. – dwóm osobom w łącznej kwocie 120 762,84 zł.

(akta kontroli str. 970)

W związku z likwidacją stanowisk i wypowiedzeniem umów o pracę Nadleśnictwo wypłaciło odprawy ekonomiczne dwóm pracownikom w łącznej kwocie 18 506,98 zł.

(akta kontroli str. 971)

W okresie objętym kontrolą 14 osób odbyło staż zawodowy⁶³, a z tytułu wynagrodzeń dla opiekunów stażystów wypłacono dodatki do wynagrodzeń w łącznej kwocie 14 790,00 zł.

(akta kontroli str. 972-973)

Pracownikom Nadleśnictwa powierzano w ramach umów zleceń⁶⁴ do wykonania czynności dotyczące: utrzymania kancelarii, prowadzenia kasy zapomogowo-pożyczkowej, pełnienia dyżurów przeciwpożarowych (pełnomocnik Nadleśniczego) obsługę i kierowanie pojazdem patrolowo-gaśniczym, pełnienie funkcji instruktorów map numerycznych i SILP BO, które nie były zbieżne z obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy tych pracowników lub innych pracowników Nadleśnictwa, a były uzasadnione zadaniami realizowanymi przez Nadleśnictwo. W jednym przypadku

⁶⁰ Badaniem objęto podział i wypłatę czterech (tj. wszystkich wypłaconych w okresie objętym kontrolą) nagród uznaniowych.

⁶¹ Informacje o przyznaniu nagrody znajdowały się w aktach osobowych pracowników.

⁶² Uwzględniające okres zatrudnienia na dany dzień, ewentualne absencje pracowników w okresie, za jaki przyznana była nagroda oraz wymiar etatu.

⁶³ W Nadleśnictwie nie odbywano praktyk studenckich.

⁶⁴ 2020 r. – 21 umów (56 841,00 zł); 2021 r. – 27 umów (133 668,00 zł); 2022 r. – 29 umów (165 136,00 zł); 2023 r. – 30 umów (178 388,00 zł); I kw. 2024 r. – 19 umów (21 764,00 zł).

2.4. Na zakup usług obcych (z wyłączeniem usług leśnych i budowlanych), w latach 2020-I kwartał 2024 Nadleśnictwo wydatkowało 5 084 255,83 zł, w tym m.in.: na ochronę i dozór mienia: 1 789 053,33 zł, sprzątanie pomieszczeń – 465 981,03 zł, obsługę prawną – 325 488,75 zł. Badanie siedmiu umów⁶⁸ wykazało, że w przypadku pięciu umów, których stroną zawierającą było Nadleśnictwo postępowano zgodnie z zarządzeniem ws. wydatków poniżej 130 tys. zł, w tym:

- umowa z dnia 21 czerwca 2021 r., na realizację której wydatkowano 9 840,00 zł i umowa z dnia 15 listopada 2021 r. na realizację której wydatkowano 12 300,00 zł⁶⁹, dotyczyły obsługi formalnej i merytorycznej planowanych przez Nadleśnictwo postępowań o udzielenie zamówień publicznych⁷⁰, a ich zawarcie było spowodowane niewywiązywaniem się z powierzonych obowiązków przez kancelarię obsługującą w tym samym czasie i zakresie, w ramach umowy na obsługę prawną z dnia 21 grudnia 2020 r. zawartą pomiędzy tą kancelarią, a RDLP. O problemach w realizacji tej umowy Nadleśnictwo kilkakrotnie informowało RDLP⁷¹. Do wyboru wykonawcy umowy z zakresu obsługi prawnej wybranych postępowań doszło zgodnie obowiązującymi procedurami wewnętrznymi, tj. § 3 ust. 4 pkt 3 i pkt 9 zarządzenia ws. wydatków poniżej 130,0 tys. zł, które umożliwiały odpowiednio: wystąpienie z zaproszeniem do jednego wykonawcy bądź podjęcie negocjacji z jednym wykonawcą ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, a wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia oraz za indywidualną zgodą Nadleśniczego;
- umowy z dnia 29 grudnia 2021 r. na obsługę prawną w 2022 r., na realizację której wydatkowano 99 594,38 zł – do wyboru wykonawcy zastosowano § 3 ust. 4 pkt 7 zarządzenia ws. wydatków poniżej 130,0 tys. zł umożliwiające negocjacje z jednym wykonawcą w przypadku, gdy jednoznacznie wysoko oceniono jakość zamówień świadczonych przez dotychczasowego wykonawcę, z którym umowa wygasa;
- umowy z dnia 3 stycznia 2023 r. na obsługę prawną w 2023 r., na realizację której wydatkowano 30 996,00 zł – do wyboru wykonawcy zastosowano § 3 ust. 2 zarządzenia ws. wydatków poniżej 130,0 tys. zł, tj. poprzez skierowanie zaproszenia do złożenia oferty do co najmniej trzech wykonawców (wysłano do pięciu);
- umowy z dnia 25 lipca 2023 r. na obsługę prawną od 25 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., na realizację której wydatkowano 26 445,00 zł – do wyboru wykonawcy zastosowano § 3 ust. 4 pkt 9 zarządzenia ws. wydatków poniżej 130,0 tys. zł, tj. za indywidualną zgodą Nadleśniczego. Nadleśniczy wyjaśnił, że: *Po powołaniu na stanowisko Nadleśniczego w dniu 11 lipca 2023 r., na bazie bieżących spraw i dokumentacji przeprowadzono analizę potrzeb prawnych niezbędnych do zakończenia spraw w 2023 r., z uwzględnieniem zastrzeżeń i zaleceń wynikających z przeprowadzonej w nadleśnictwie kontroli okresowej. Ze względu na nawarstwienie się wielu zagadnień wymagających pilnej oceny prawnej przy bardzo skomplikowanym stanie faktycznym (np. sprawa byłej bazy ZHP, postępowania o udzielenie zamówień na dostawy gazu i energii, dozór mienia oraz obsługę prawną Ośrodka Wypoczynkowego Leśnik, konieczność przeanalizowania i znowelizowania wielu wewnętrznych regulacji prawnych), po konsultacjach z kierownikami działów i pracownikiem ds. zamówień publicznych stwierdzono, że obecny stan obsługi prawnej jest niewystarczający.*

Przed zawarciem umowy dokonano prawidłowego oszacowania wartości zamówienia uwzględniającego wydatki poniesione z tytułu obowiązującej już umowy oraz analizowano zasadność zawarcia kolejnej umowy. Zadania powierzone kancelariom nie były tożsame i wynikały ze znacznego rozszerzenia ich zakresu w tym okresie.

⁶⁸ Próba kontrolną objęto siedem umów na usługi prawne, na realizację których wydatkowano 193 197,38 zł.

⁶⁹ Numer umowy w systemie Nadleśnictwa odpowiednio: S.271.25.2021 i S.271.55.2021.

⁷⁰ Po dwa zamówienia na każdą z umów, tj. odpowiednio: budowa kancelarii Niedźwiedz wraz z infrastrukturą towarzyszącą i dozór mienia, ochrona fizyczna obiektów i mienia Nadleśnictwa oraz dostawa mebli do Nadleśnictwa i zakup samochodu typu bus.

⁷¹ Pismem S.271.57.2020 z dnia 26 maja 2021 r., następnie z dnia 28 maja 2021 r., 18 czerwca 2021 r. i 15 listopada 2021 r.

– w I kwartale 2024 r. w jednym wydarzeniu, w którym udział wzięło dwóch pracowników; łączne koszty wyniosły 20,70 zł.

W ośmiu ww. przypadkach (jedno w 2021 r., trzy w 2022 r. i cztery w 2023 r.) udział w wydarzeniach lub partycypacja w kosztach asysty honorowej (łącznie 1 450,09 zł tj. 68% łącznych wydatków na udział asysty honorowej w wydarzeniach) wynikała z dyspozycji RDLP/GDLP.

Ponadto w związku ze szkoleniem pracowników asysty honorowej Nadleśnictwo poniosło koszty w wysokości 2 455,64 zł.

(akta kontroli str. 1379)

2.6. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo ze środków własnych obrotowych sfinansowało udział pracowników w 13 wydarzeniach o charakterze patriotyczno-religijnym w łącznej kwocie 4 617,15 zł, w tym:

- jedno w 2020 r. w kwocie 265,0 zł (Krajowa Narada Leśników - XXIV Ogólnopolska Pielgrzymka Leśników na Jasną Górę),
- cztery w 2021 r. w łącznej kwocie 567,98 zł (udział we mszy św. za śp. prof. Jana Szyszkę, Krajowa Narada Leśników – XXV Ogólnopolska Pielgrzymka Leśników na Jasną Górę, obchody upamiętniające Ludobójstwo na Kresach Wschodnich - XIII obchody, obchody Narodowego Święta Niepodległości),
- pięć w 2022 r. w łącznej kwocie 3 144,94 zł (Święto Narodowe Trzeciego Maja, udział we mszy za śp. prof. Jana Szyszkę, Krajowa Narada Leśników – XXVI Ogólnopolska Pielgrzymka Leśników na Jasną Górę, obchody Narodowego Święta Niepodległości, obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego),
- trzy w 2023 r. w łącznej kwocie 639,23 zł (obchody Święta Narodowego Trzeciego Maja, Krajowa Narada Leśników - XXVII Ogólnopolska Pielgrzymka Leśników na Jasną Górę, obchody Narodowego Święta Niepodległości).

Każdorazowo w ww. przypadkach udział w wydarzeniach uzasadniono kształtowaniem pozytywnego wizerunku LP oraz integracją pracowników.

(akta kontroli str. 1070)

2.7. Wynik finansowy netto Nadleśnictwa za lata 2019-2022⁷⁶ wyniósł odpowiednio: 2 559 086,69 zł, (-)2 315 697,10 zł, 3 542 778,95 zł i 1 871 156,10 zł.

Na cele społecznie użyteczne przeznaczono z zysku za 2019 r. – 90 974,00 zł, za 2021 r. – 97 020,00 zł a za 2022 r. – 40 000,00 zł.

(akta kontroli str. 1132-1136)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo przekazało darowizny w łącznej kwocie 188 938,43 zł, w tym w 2020 r. – 41 700,00 zł, w 2021 r. – 37 488,43 zł, w 2022 r. – 54 600,00 zł, w 2023 r. – 48 150,00 zł, I kwartał 2024 r. – 7 000,00 zł.

(akta kontroli str. 1137-1138)

Nadleśnictwo udzielało darowizn zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Dyrektora RDLP⁷⁷, obligującymi m.in. do stosowania umów⁷⁸ przy przekazywaniu środków, uzyskania akceptacji DGLP w przypadku udzielania darowizny w kwocie przekraczającej 3 000,00 zł⁷⁹. Ponadto w wytycznych wskazano na konieczność precyzowania celu wydatku społecznie użytecznego oraz zapewnienia promocji i szerokiej informacji Lasów Państwowych.

(akta kontroli str. 1139-1159)

Nadleśniczy wyjaśnił, że: *decyzje o uwzględnieniu wniosku o darowiznę podejmowane były przez nadleśniczego uwzględniając informację głównego księgowego w zakresie dostępnych środków oraz uwag formalnych dotyczących*

⁷⁶ Według stanu na dzień 30 kwietnia 2024 r. brak było informacji o podziale zysku za 2023 r.; Udzielanie darowizn przed podziałem zysku było możliwe z uwagi na posiadanie środków na cele społecznie użyteczne z lat poprzednich.

⁷⁷ Nadleśniczy nie wprowadzał dodatkowych wytycznych w tym zakresie.

⁷⁸ Według załączonego wzoru.

⁷⁹ Według zestawienia przekazanego przez RDLP pismem EP.364.23.2020 z 3 czerwca 2020 r.

środków w kwocie przekraczającej 3 000,00 zł. Każdorazowo Nadleśnictwo zawarło z PTL umowę darowizny (z wyłączeniem darowizny będącej wynikiem porozumienia, o którym mowa powyżej);

e) Zespołowi Szkół Leśnych w Rogozińcu Nadleśnictwo na wnioski dyrektora szkoły z 2021 r. i 2023 r. dwie darowizny w łącznej kwocie 4 500,00 zł, w tym na promocję szkoły podczas targów branży leśnej oraz wkład własny szkoły w budowę ośrodka rehabilitacji ptaków szponiastych działającego na terenie szkoły. W obu przypadkach zawarto umowę darowizny.

Zgromadzona w Nadleśnictwie dokumentacja potwierdziła, że tam, gdzie było to możliwe (m.in. zakup laptopów, dokumentacja projektowa) umieszczono logo Lasów Państwowych i informację o dofinansowaniu przez Nadleśnictwo. Informacje wskazujące na otrzymaną pomoc od Nadleśnictwa były również dostępne m.in. na stronach internetowych tych podmiotów (w tym mediach społecznościowych).

(akta kontroli str. 1171-1302, 1365, 1371)

2.8. W okresie objętym kontrolą odbyło się 20 wydarzeń promocyjno-edukacyjnych (w tym jedno związane z kosztami powyżej 10 000 zł), na które Nadleśnictwo poniosło wydatki 51 981,85 zł⁸³. Wkład finansowy Nadleśnictwa w realizację 11 wydarzeń nie przekraczał 1 000,00 zł, 14 wydarzeń było organizowanych cyklicznie (m.in.: targi Eko-Las, akcja #sadziMY, Łączą nas drzewa, #sprzątaMY, maraton rowerów górskich, festiwal muzyki myśliwskiej i dziczyzny), a sześć wydarzeń było jednorazowych. Inicjatorem dziewięciu wydarzeń była DGLP, ośmiu wydarzeń RDLP, w trzech pozostałych Nadleśnictwo było partnerem lub uczestnikiem. Jedno wydarzenie (Targi Eko-Las w 2021 r.) odbyło się przy współfinansowaniu Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych (dalej: CILP), na które Nadleśnictwo otrzymało dodatkowo kwotę 30 749,26 zł, a 9 462,00 zł w ramach refakturowania kosztów na pozostałe jednostki organizacyjne RDLP (19 jednostek po 498,00 zł). W 2023 r. po zrealizowaniu tożsamego wydarzenia, na pozostałe jednostki refakturowano koszty w wysokości 32 300,00 zł (19 jednostek po 1 700,00 zł).

(akta kontroli str. 1380, 1387-1388)

2.9. Szczegółową analizą objęto realizację pięciu wydarzeń odbywających się cyklicznie⁸⁴, na które Nadleśnictwo wydatkowało łącznie 43 136,31 zł środków własnych (83% ogółu wydatków poniesionych na realizację wydarzeń), tj.:

a) targi Eko-Las w 2021 r., które Nadleśnictwo, jako gospodarz wydarzenia, zrealizowało przy współfinansowaniu otrzymanemu z CILP (w kwocie 30 749,26 zł) w ramach porozumienia z dnia 25 sierpnia 2021 r.; z własnych środków wydatkowano 16 237,80 zł⁸⁵. CILP terminowo przekazał Nadleśnictwu środki finansowe, tj. po otrzymaniu faktury i przedstawieniu sprawozdania z wydarzenia⁸⁶;

b) targi Eko-Las w 2023 r., których koszt Nadleśnictwa wyniósł 7 823,51 zł⁸⁷; ww. wydarzenia to największe trzydniowe targi leśne w Polsce dotyczące gospodarki leśnej, przemysłu drzewnego i ochrony środowiska, podczas których prowadzone były szerokie działania informacyjne, promocyjne, edukacyjne (prezentowane tematy i zagadnienia m.in. *Tajemnice leśnych znaków*, *O lasów polskich prowadzeniu*, *Kalendarz leśnej przyrody*, *Na tropie mieszkańców lasu*, *Właściwości drewna*, *Cele zrównoważonego rozwoju*, *Lasy dla klimatu – Leśne Gospodarstwa Węglowe*, *Leśna turystyka* (zachowanie w lesie i wykorzystanie niezbędnych narzędzi) oraz dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych, konsultacje z przedstawicielami Lasów Państwowych, pokazy i warsztaty propagujące przyrodniczą, gospodarczą i społeczną funkcję lasów oraz zajęcia praktyczne w terenie;

⁸³ Koszt Nadleśnictwa w 2020 r. – jedno wydarzenie – 839,52 zł; w 2021 r. – trzy wydarzenia – 17 352,35 zł, w 2022 r. – 10 wydarzeń – 15 513,08 zł i w 2023 r. – sześć wydarzeń – 18 276,90 zł.

⁸⁴ Jedno wydarzenie z 2021 r., i po dwa z lat 2022-2023.

⁸⁵ Kwotę 9 462,00 zł refakturowano na 19 jednostek organizacyjnych RDLP.

⁸⁶ Fakturę przesłano do CILP w dniu 22 listopada 2021 r., a sprawozdanie z realizacji 15 grudnia 2021 r., środki z CILP wpłynęły 30 grudnia 2021 r.

⁸⁷ Kwotę 32 300,00 zł refakturowano na 19 jednostek organizacyjnych RDLP.

- 2022 r. pięć darowizn na rzecz pięciu podmiotów w łącznej wysokości 21 800,00 zł, co stanowiło 40% ogółu udzielonych w tym roku darowizn,
- 2023 r. cztery darowizny na rzecz czterech podmiotów w łącznej wysokości 8 000,00 zł, co stanowiło 16,6% ogółu udzielonych w tym roku darowizn.

(akta kontroli str. 1161-1170, 1364)

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie ww. darowizny (przy czym pięć – w łącznej kwocie 19 988,43 zł, udzielonych na rzecz jednego podmiotu opisano w pkt. 2.7 lit. a wystąpienia pokontrolnego). Badanie pozostałych wykazało, że Nadleśnictwo:

- a) na rzecz parafii w Zielonej Górze przekazało dwie darowizny w łącznej kwocie 4 000,00 zł, w tym:
  - w 2022 r. kwotę 3 000,00 zł na sfinansowanie wykonania drzwi w kościele niebędącym obiektem zabytkowym,
  - w 2023 r. kwotę 1 000,00 zł na zakup kostki brukowej⁹⁰, które nie stanowiły celów społecznie użytecznych, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.
- b) na rzecz parafii prawosławnej w Ługach w 2022 r. jednorazowo kwotę 3 000,00 zł z przeznaczeniem na zakup osobistego wyposażenia taktycznego dla leśników na Ukrainie ze względu na trwający konflikt zbrojny;
- c) na rzecz parafii w Łagowie w 2022 r. jednorazowo kwotę 3 000,00 zł na zakup ciepłej odzieży dla potrzebujących na Ukrainie poszkodowanym w wyniku działań wojennych;
- d) Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w 2023 r. kwotę 3 000,00 zł na wsparcie działań statutowych na rzecz osób najbardziej potrzebujących z przeznaczeniem na organizację festynu w Rokitnie z okazji Dnia Dziecka;
- e) parafii w Zielonej Górze w 2023 r. w kwocie 2 000,00 zł na organizację wyjazdu na finał konkursu Aktywna Parafia⁹¹, w którym uczestniczyły rodziny z dziećmi i seniorzy, których sytuacja materialna nie pozwalała na samodzielne opłacenie wyjazdu;
- f) parafii w Jordanowie w 2022 r. kwotę 800,00 zł na zakup opału z przeznaczeniem dla uchodźców wojennych z Ukrainy przybyłych na teren parafii.

W przypadku ww. darowizn każdorazowo udzielono ich na umotywowany wniosek obdarowanego⁹² i zawierano umowę darowizny. Ze względu na kwotę darowizny, żadna z nich nie wiązała się z obowiązkiem uzyskania akceptacji GDLP.

(akta kontroli str. 1172, 1303-1345)

2.11. Nadleśnictwo nie przekazywało na rzecz kościołów, związków wyznaniowych, organizacji związanych z kościołami lub związkami wyznaniowymi wsparcia rzeczowego.

(akta kontroli str. 1363)

2.12. W trzech przypadkach Nadleśnictwo nie udzieliło kościołom wsparcia finansowego, pomimo złożonych przez nich próśb, w tym:

- w maju 2022 r. parafia rzymskokatolicka ze Świebodzina zwróciła się z prośbą o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów drugiego etapu renowacji siedmiu stacji zabytkowej drogi krzyżowej, wskazując jednocześnie że pozyskała na ten cel dotacje ze źródeł samorządowych, jednak były one niewystarczające;
- w maju 2022 r. parafia w Opalewie wraz z zaproszeniem na festyn parafialny zawnioskowała o pomoc (finansową lub rzeczową) wskazując na potrzeby remontowe kościołów i kaplic pozostających w zasobach parafii.

⁹⁰ Jak wynikało z protokołu z narady kierownictwa RDLP w Zielonej Górze o rozważenie możliwości jej przekazania prosił ówczesny Dyrektor RDLP.

⁹¹ Zakwalifikowanie parafii z Zielonej Góry do finału konkursu wynikało z prowadzonej przez nią działalności m.in. w zakresie pomocy bliźniemu w potrzebie, wspólnot, życia liturgicznego, sportu, edukacji zdrowotnej, działalności charytatywnej i proekologicznej.

⁹² W których wskazywano cel, na który miałyby zostać przeznaczona darowizna wraz z uzasadnieniem.

Nie wystąpiły przypadki dochodzenia zwrotu przekazanych darowizn ze względu na niewykorzystanie przekazanej kwoty w całości na wskazany cel lub wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem.

Analiza 10 udzielonych darowizn⁹⁴ wykazała, że każdorazowo zawarto umowę, w której określono cel, na który zostaną przeznaczone środki finansowego pochodzące z darowizny. Wszyscy obdarowani złożyli pisemne informacje o wykorzystaniu darowizny na cel wskazany w umowie⁹⁵.

(akta kontroli str. 1139-1141, 1365)

2.14.-2.18. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo:

- nie ponosiło wydatków na usługi zewnętrzne realizowane przez osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych lub przez organizacje związane z kościołami albo związkami wyznaniowymi,
- nie przekazywało nieruchomości w użytkowanie wieczyste w trybie art. 38d ustawy o lasach,
- nie dokonywało zamiany nieruchomości w trybie art. 38e ustawy o lasach,
- nie zawierało innych umów dotyczących nieruchomości z kościołami, związkami wyznaniowymi, osobami prawnymi związanymi z kościołami lub związkami wyznaniowymi,
- nie zatrudniało ani nie ponosiło wydatków na zatrudnienie osób duchowych i osób zakonnych.

(akta kontroli str. 1366-1369, 1372-1378)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ogłoszenia o naborze dwóch z dziewięciu zbadanych zewnętrznych postępowań rekrutacyjnych nie były dostępne co najmniej 10 dni⁹⁶, do czego zobowiązywał § 4 pkt 4 zarządzenia Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin nr 14/2012 w sprawie powołania Komisji rekrutacyjnej oraz określenia procedury wyłaniania kandydatów do zatrudnienia w Nadleśnictwie Świebodzin.

I tak, w przypadku naboru na stanowisko księgowego ogłoszenie było dostępne siedem dni (ogłoszenie z dnia 10 października 2022 r., termin składania dokumentów aplikacyjnych – 17 października 2022 r. godz. 15:00), a w przypadku postępowania na specjalistę ds. ewidencji i obrotu drewnem niespełna osiem dni (ogłoszenie z dnia 22 września 2022 r., termin składania dokumentów aplikacyjnych – 30 września 2022 r. godz. 13:00). Każdorazowo wskazano, że był to ostateczny termin wpływu dokumentów do Nadleśnictwa.

Były Nadleśniczy wyjaśnił, że: *Terminy siedmio- i ośmiodniowe do składania dokumentów aplikacyjnych zawarte w przywołanych ogłoszeniach o naborach na wolne stanowiska w nadleśnictwie, wynikały przede wszystkim z dążenia do jak najszybszego znalezienia i zatrudnienia pracownika w ramach liczby etatów zatwierdzonych dla nadleśnictwa w planie finansowo-gospodarczym na dany rok. Nadleśnictwa były przy tym zobligowane do wyłaniania kandydatów na pracowników i przeprowadzania naborów dwuetapowo: w pierwszej kolejności w ramach tzw. naborów wewnętrznych, a w przypadku kiedy nie przynosiły one rezultatu, organizowane były rekrutacje zewnętrzne (za zgodą dyrektora RDLP). Powodowało to wydłużenie całego procesu rekrutacji, a nieobsadzone wakaty skutkowały dodatkowym obciążeniem pracą dla zatrudnionych w biurze nadleśnictwa pracowników. Nie bez znaczenia pozostawała również w ówczesnym czasie bardzo duża rotacja pracowników w biurze nadleśnictwa, co w znaczący sposób utrudniało*

⁹⁴ Po dwie z każdego z lat 2020-2024 (I kwartał).

⁹⁵ Dodatkowo, w czterech przypadkach poza wymaganymi oświadczeniami Nadleśnictwo było w posiadaniu faktur potwierdzających zakup przedmiotów służących realizacji celu wskazanego w umowie i/lub dokumentacji fotograficznej zrealizowanego przedsięwzięcia.

⁹⁶ M.in. w BIP.

ocenę dokumentów złożonych przez kandydatów przeprowadziła komisja w składzie dwuosobowym, bowiem: wskazano skład komisji (wymieniono dwie osoby z imienia i nazwiska) oraz widnieją podpisy osób dokonujących oceny formalnej zgłoszeń (dwa podpisy). Nadleśniczy zatwierdził protokół, co – w ocenie NIK – nie jest jednoznaczne z dokonaniem przez niego oceny formalnej dokumentów złożonych przez kandydatów. Informację o przeprowadzeniu pierwszego etapu rekrutacji w składzie dwuosobowym zawarto również w protokole z dnia 14 lutego 2024 r. w sprawie naboru na stanowisko specjalisty ds. informatycznych.

(akta kontroli str. 917-919)

3. Umową o świadczenie usługi na warunkach zlecenia z dnia 4 stycznia 2021 r. sekretarzowi Nadleśnictwa (dalej: umowa zlecenia) powierzono wykonanie prac i usług wpisujących się w zakres obowiązków pracownika na stanowisku specjalisty ds. budowlanych bezpośrednio podległemu sekretarzowi (wakat na stanowisku od 1 października 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.) oraz czynności realizowanych przez sekretarza w ramach stosunku pracy. Z tego tytułu wypłacono wynagrodzenie w kwocie 1 600,00 zł (32,0 zł x 50 h).

Przed zawarciem ww. umowy (tj. w okresie od 1 października do 31 grudnia 2020 r.⁹⁸), sekretarz Nadleśnictwa wykonywała obowiązki przypisane specjalście ds. budowlanych na podstawie porozumienia stron z dnia 30 września 2020 r. w sprawie zmiany warunków pracy i płacy wynikających z umowy o pracę. Zastępstwo było również zgodne z wykazem zastępstw⁹⁹.

Analiza postanowień umowy zlecenia, zakresu obowiązków sekretarza, zakresu obowiązków pracownika na stanowisku specjalisty ds. budowlanych (dalej: *wakujące stanowisko*), a także dokumentacji dotyczącej wykonania umowy zlecenia (oświadczenie zleceniobiorcy oraz rachunek za wykonane usługi) wykazała m.in., że:

- zlecenie obejmowało swoim zakresem część obowiązków przypisanych do zadań sekretarza oraz wakującego stanowiska, tj. m.in. rozliczenie remontów kotłowni i inwestycji drogowej¹⁰⁰, wprowadzenie w ramach infrastruktury faktur i rozliczeń do systemu SILP¹⁰¹, sporządzenie sprawozdania do Wód Polskich¹⁰²;
- w zleceniu (analogicznie jak w zakresie czynności sekretarza) wprost wskazano, iż zleceniobiorca jest umocowany do zlecenia prac podległym pracownikom i kierowcom wraz z nadzorem nad realizacją tych obowiązków;
- w okresie poprzedzającym zlecenie (od 1 października do 31 grudnia 2020 r.), sekretarz wykonywała tożsame obowiązki przypisane wakującemu stanowisku w ramach stosunku pracy (na podstawie ww. porozumienia w sprawie zastępowania wakującego stanowiska), przy czym w świetle obowiązującego w Nadleśnictwie Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy był to maksymalny (trzymiesięczny) termin powierzenia wykonywania obowiązków w ramach zastępstwa.

⁹⁸ Maksymalny trzymiesięczny okres wykonywania obowiązków w ramach zastępstwa innego pracownika wynikał z Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy obowiązującego w Nadleśnictwie.

⁹⁹ W części V pkt 2 Pozostałe czynności zakresu czynności przyjętego w dniu 2 stycznia 2013 r., sekretarz zobowiązała się do zastępowania pracowników, zgodnie z obowiązującym w Nadleśnictwie wykazem w tym zakresie.

¹⁰⁰ Nadzorowanie i dokonywanie odbiorów remontów bieżących i awaryjnych oraz robót inwestycyjnych – część IV pkt 7 zakresu czynności specjalisty ds. budowlanych oraz nadzorowanie oraz dokonywanie odbioru robót remontowo-budowlanych realizowanych przez obcych wykonawców oraz przez pracowników własnych Nadleśnictwa – część II pkt 1 ppkt 2.1 zakresu czynności sekretarza;

¹⁰¹ Odpowiedzialność za prawidłowe i terminowe przygotowanie danych wyjściowych dla SILP oraz ich wprowadzenie w zakresie infrastruktury – część IV pkt 6 zakresu czynności specjalisty ds. budowlanych i część II pkt 1 ppkt 10.1 zakresu czynności sekretarza.

¹⁰² Wykonywanie sprawozdań dot. poboru wody do Wód Polskich (zgodnie z obowiązującym prawem) – pkt IV.18 zakresu czynności specjalisty ds. budowlanych.

(akta kontroli str. 1658-1662)

5. Na cele niestanowiące celów społecznie użytecznych na rzecz jednego podmiotu (parafia rzymskokatolicka w Zielonej Górze) przekazano łącznie 4 000,00 zł, tj.:

- a) w 2022 r. kwotę 3 000,00 zł na drzwi do kościoła;
- b) w 2023 r. kwotę 1 000,00 zł na zakup kostki brukowej przed wejściem do kościoła, przy czym ww. kościół nie było obiektem zabytkowym.

W obu przypadkach proboszcz zwrócił się z wnioskiem do byłego Nadleśniczego o przekazanie darowizny, wskazując cel, na jaki miałyby zostać ona przeznaczona. W przypadku darowizny przyznanej w 2023 r. (1 000,0 zł), prośbę o rozważenie możliwości jej przekazania, zgłosił ówczesny Dyrektor RDLP na naradzie kierownictwa¹⁰⁵.

Były Nadleśniczy przekazał środki finansowe na te cele¹⁰⁶, pomimo iż nie stanowiły one celów społecznie użytecznych w rozumieniu art. 19 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe z 6 grudnia 1994 r.¹⁰⁷ Nie mieściły się bowiem w działalności charytatywno-opiekuńczej parafii, a także nie dotyczyły obiektu zabytkowego.

Zgodnie z art. 40 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰⁸ oraz art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania¹⁰⁹ osoby prawne Kościoła mogą wykorzystywać środki pochodzące m.in. z darowizn na prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej. Ponadto zgodnie art. 10 ust. 2 ww. ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania Państwo i państwowe jednostki organizacyjne nie dotują i nie subwencjonują kościołów i innych związków wyznaniowych, a wyjątki od tej zasady regulują ustawy lub przepisy wydane na ich podstawie. Natomiast art. 43 ust. 1 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, że inwestycje sakralne i kościelne są finansowane ze środków własnych kościelnych osób prawnych.

(akta kontroli str. 1303-1312)

Były Nadleśniczy wyjaśnił, co następuje: zdecydowałem o przekazaniu darowizn na rzecz Parafii rzymskokatolickiej (...) w Zielonej Górze m.in. z uwagi na organizowane w tej parafii uroczystości na rzecz zielonogórskich leśników i myśliwych oraz potrzebę poprawy stanu technicznego samego budynku użyteczności publicznej jakim jest kościół oraz terenu wokół kościoła, co przekłada się wprost na bezpieczeństwo jak i udogodnienie dla społeczeństwa korzystającego z tego miejsca.

(akta kontroli str. 1505-1510)

W ocenie NIK, w świetle obowiązujących przepisów prawa, niedopuszczalne jest udzielanie przez Nadleśnictwo wsparcia w formie darowizn na inne cele niż społecznie użyteczne. W przypadku parafii (kościelnej osoby prawnej) wsparcie mogłoby zostać udzielone na działalność charytatywno-opiekuńczą oraz działalność obejmującą odbudowę, utrzymanie dóbr kultury oraz konserwację i remontowanie obiektów zabytkowych. Jednakże dofinansowane zadania ujęte w ww. wnioskach nie należały do żadnej ze wskazanych kategorii.

¹⁰⁵ Protokół DO.0050.2.2023 z narady kierownictwa RDLP w Zielonej Górze w z dnia 21-22.03.2023 r.

¹⁰⁶ Kwota 3 000,00 zł – umowa darowizny z dnia 30 sierpnia 2022 r. (przelew w dniu 7 września 2022 r.) i kwota 1 000,00 zł – umowa darowizny z dnia 26 czerwca 2023 r. (przelew w dniu 28 czerwca 2023 r.)

¹⁰⁷ Dz. U. Nr 34 poz. 692.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1966.

¹⁰⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 265.

(akta kontroli str. 1556-1584)

3.3. Z docelowej sieci dróg Nadleśnictwa wynikało, że opracowania w zakresie wykorzystania dróg publicznych dokonano w oparciu o analizy prowadzone z wykorzystaniem informacji przekazanych przez przedstawicieli lokalnych samorządów. Najwięcej zjazdów z dróg gminnych na drogi leśne wykazała gmina Lubrza (78), następnie powiat Sulęcín (osiem) i powiat Świebodzin (dwa), pięć gmin (Łągów, Świebodzin, Skape, Szczaniec, Torzym) nie posiadało wykazu zjazdów z dróg publicznych na drogi leśne, jedna gmina (Sulęcín) będąca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, nie posiadała drogi na tym terenie¹¹².

W oparciu o informacje uzyskane od wójtów, burmistrzów i starostów ww. jednostek samorządu terytorialnego (dalej: jst) z terenu objętego właściwością miejscową Nadleśnictwa oraz dokumentację dostępną w Nadleśnictwie ustalono, że większość z nich (siedem) posiadała wiedzę¹¹³ o możliwości uzyskania dofinansowania do realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną.

Dwie jst wskazały, że przyczyną nieskładania wniosków było niekwalifikowanie się dróg do realizacji w ramach wspólnej inwestycji.

Nadleśniczy poinformował, że: *możliwość wspólnych przedsięwzięć jest przekazywana w bezpośrednich rozmowach z władzami samorządowymi na szczeblu gminnym i powiatowym. Ponadto Nadleśnictwo Świebodzin telefonicznie i pocztą elektroniczną przekazywało informację o możliwości wnioskowania o dofinansowanie drogowych inwestycji realizowanych przez jst, które mogą mieć związek z gospodarką leśną. Z rozmów z samorządowcami wynika, iż wiedza o możliwości dofinansowania wspólnych przedsięwzięć drogowych z samorządami jest powszechna i wystarczająca. Nadmienić należy, że po zakończeniu wspólnych inwestycji na stronach internetowych jednostek Lasów Państwowych oraz samorządów publikowane są doraźne informacje z otwarcia przedmiotowych obiektów realizowanych przy współudziale LP.*

(akta kontroli str. 1550-1557, 1585-1606)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo realizowało zaplanowane zadania z zakresu ochrony lasu. Z uwagi na brak realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych współfinansowanych ze środków funduszu leśnego, NIK odstąpiła od oceny w tym zakresie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski o:

Wnioski

1. Powoływanie komisji do przeprowadzenia naborów na stanowiska pracy w Nadleśnictwie w składzie określonym w procedurach.
2. Niepowierzanie pracownikom Nadleśnictwa w ramach umów cywilnoprawnych czynności, które powinni wykonywać w ramach obowiązków, wynikających ze stosunku pracy.
3. Prowadzenie udokumentowanych analiz poprzedzających wydarzenia promocyjno-edukacyjne, w tym określanie celów i mierników pozwalających na rzetelną ocenę skuteczności realizowanych działań, a także prowadzenie ewaluacji pozwalającej ocenić skuteczność podejmowanych działań.
4. Udzielanie darowizn kościelnym osobom prawnym wyłącznie na cele społecznie użyteczne.

¹¹² W toku kontroli ustalono, że analogiczna sytuacja dotyczyła gminy Szczaniec.

¹¹³ Pisma skierowano do dziewięciu jst, przy czym na obszarze dwóch z nich brak było dróg publicznych wykorzystywanych na potrzeb gospodarki leśnej przez Nadleśnictwo Świebodzin.